

WinRambi4

Vejledning i brug af WinRambi4

14. december 2011

Indhold

1. INDLEDNING	3
1.1 Formål	3
1.2 Start af systemet	3
1.3 Sø og Marin.....	3
1.4 Systemets opbygning	3
2. DATAVEDLIGEHOLD.....	4
2.1 Område og stationer	4
2.2 Prøver	5
3. VÆRKTØJSLINIEN.....	7
3.1 Find station.....	7
3.2 Kopier delprøve.....	8
3.3 Opbyg replikeret prøvetagning	9
3.4 Tilslut vægt	10
3.5 Tilslut skydelære	10
3.6 Tilpas grid for artsregistreringer eller størrelsesmål	10
4. DATAOPDATERING	14
5. IMPORT/EXPORT AF DATA	15
5.1 Export til DMU	15
5.2 Import i Standat-format.....	16
5.3 Export til andet WinRambi-system.....	16
5.4 Import fra andet WinRambi-system.....	17
6. KODELISTER	18
6.1 Standat-kodelister.....	18
6.2 Opdater Standat-kodelister.....	18
6.3 Artsliste bunddyr (STD00239).....	18
6.4 Superhovedgrupper	19
7. UDVALG/OPSÆTNING.....	21
7.1 Elektronisk måleudstyr	21
7.2 Systeminformation	22
7.2.1 Navne- og login oplysninger	22
7.2.2 Standard-mapper og editor	23

Historik

Dokumentid.	Dato	Udarb. af	Ændringer
A346.78.1	28.11.2006	Stmik	Initial version
A346.78.2	11.12.2006	Mipdr	Rettelser/Layout ændringer efter review
A346.78.3	03.01.2008	Mipdr	Rambi udvekslingsformat (fælles for sø og marin) opdateret i Appendix B
A346.78.4	25.11.2009	Tochr	'Askefri tørvægt' ændret til 'Askevægt'. Appendix B manglede amtsnr i marin DMU standat-format.
A346.78.41	14.12.2011	Stema	Appendix B: 'FIELD RMB00007 amtsid jf. STD00001' rettet til 'FIELD RMB00007 amtsid jf. STD00337'

1. Indledning

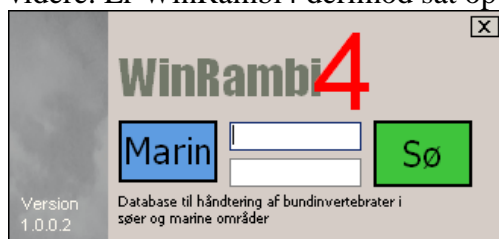
1.1 Formål

WinRambi4 er et databasesystem, der kan håndtere registrering af bundfaunaundersøgelser i søer og marine områder. Undersøgelserne kan være gennemført enten efter en stationsbaseret prøvetagning eller efter en områdebaseret prøvetagning (NOVA). Der er ingen registreringsmæssige forskelle imellem de to. Det er kun statistiske overvejelser, der ligger til grund for, om den ene prøvetagningsstrategi benyttes, frem for den anden.

Nærværende vejledning er udelukkende en teknisk vejledning, dvs. vejledningen forholder sig ikke til de miljøfaglige aspekter i systemets data.

1.2 Start af systemet

Såfremt systemet er installeret korrekt (se Appendix A), startes systemet ved at køre programmet WinRambi4.exe. Er systemet sat op til integreret login, startes det op uden videre. Er WinRambi4 derimod sat op til SQL-server autorisation, vises login-billedet:

I første felt angives SQL-server brugernavn, og i næste felt SQL-server password. Tryk herefter på knappen 'Marin' hvis den marine del af databasen skal anvendes, tryk 'Sø' hvis det er sødata, der skal håndteres. Såfremt serveren godkender den indtastede login som værende gyldig og med rettigheder til WinRambi4-databasen, startes systemet.

1.3 Sø og Marin

Uagtet at det er den samme datamodel, der benyttes til både sø og marin, er applikationerne designet med en skarp opdeling af de 2 typer data. Ingen af WinRambi4-applikationerne giver mulighed for at blande sø og marine data. Dette ville simpelthen ikke give faglig mening.

Funktionaliteten er dog i alle tilfælde identisk. Nærværende vejledning dækker altså begge fagområder, selvom der i vejledningen oftest tages udgangspunkt i den marine del.

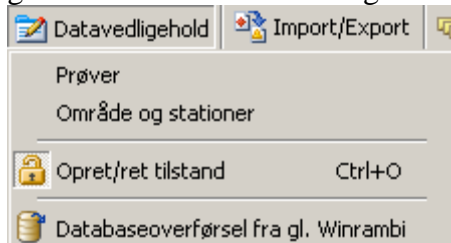
1.4 Systemets opbygning

Når der logges på systemet, vises et tomt skærmbillede blot med en menustruktur, der giver adgang til de forskellige programdele, som bliver præsenteret i de efterfølgende afsnit:

- Datavedligehold: Visning/opdatering af alle data
- Import/export: Import /Export af data i Standat eller WinRambi-format
- Kodelister: Diverse opslags- og Standat-kodelister
- Udvalg/opsætning: Opsætning af system og elektronisk måleudstyr.

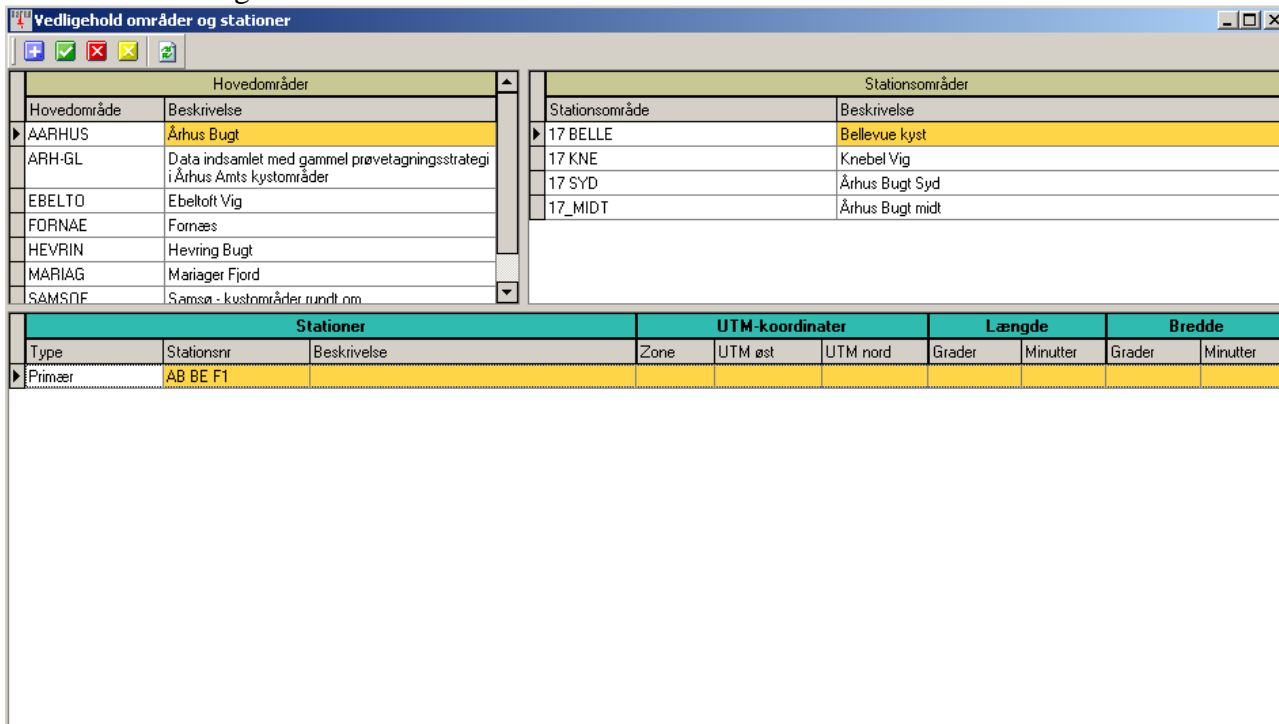
2. Datavedligehold

Menuen 'Datavedligehold' giver mulighed for oprettelse af prøvetagninger samt vedligehold af område/stationsregistret.

2.1 Område og stationer

Start af Område og stationer viser nedenstående skærbillede:

Hovedområder		Stationsområder	
Hovedområde	Beskrivelse	Stationsområde	Beskrivelse
▶ AARHUS	Århus Bugt	▶ 17 BELLE	Bellevue kyst
ARH-GL	Data indsamlet med gammel prøvetagningsstrategi i Århus Amts kystområder	17 KNE	Knebel Vig
EBELTO	Ebeltoft Vig	17 SYD	Århus Bugt Syd
FORNAE	Fornæs	17_MIDT	Århus Bugt midt
HEVRIN	Hevring Bugt		
MARIAG	Mariager Fjord		
SAMSØF	Samsø - kystområder rundt om		

Stationer			UTM-kordinater		Længde		Bredde		
Type	Stationsnr	Beskrivelse	Zone	UTM øst	UTM nord	Grader	Minutter	Grader	Minutter
▶ Primær	AB BE F1								

Stationsstrukturen i den marine del baseres på en hierarkisk opdeling af de marine områder. Grundlæggende inddeles de i en række Hovedområder. Hvert hovedområde inddeles i en række Stationsområder, der endelig underopdeles i en række Stationer. På stationerne kan der herefter registreres prøvetagninger (delprøver, arter osv.).

For søer optræder der dog ikke stationsområder, men i stedet søer, der defineres med et sønavn og en beliggenhed.

Hovedområder og stationsområder defineres med et navn (hovedområder 6 tegn, stationsområder 30 tegn) og en beskrivelse.

En station oprettes som en type Primær eller Kopi, stationsnavn (8 tegn), en beskrivelse samt koordinater (for søer kan der angives 2 stationsnumre: Amtsstationsnr og DMUsta-

tionsnr. DMU-nummeret anvendes udelukkende ved afrapportering i Standat). Idet en station i princippet ikke er et punkt men et areal, er der tale om en midtpunktskoordinat.

Opdelingen i Primær og Kopi har følgende betydning:

- Primær-stationer er de stationer hvor der rent faktisk udtages og registreres prøver.
- Kopi-stationer er stationer der er "kunstigt" oprettet og hvortil der kan kopieres data (prøver) fra primærstationer. Benyttelse af kopi-stationer kan forekomme, når man ønsker alternative statistiske sammenstillinger af data, der ikke kan honoreres af primærstationerne.

Editering af data beskrives i afsnittet Dataopdatering.

2.2 Prøver

Start af Prøver viser nedenstående skærbillede:

Prøvetagninger	
Startdato	Slutdato
05-10-2000	05-10-2000

Delprøve	
Delprøve	Ørig delprøve
1	AB_BE_F1-01
2	AB_BE_F1-02
3	AB_BE_F1-03
4	AB_BE_F1-04
5	AB_BE_F1-05
6	AB_BE_F1-06
7	AB_BE_F1-07
8	AB_BE_F1-08
9	AB_BE_F1-09
10	AB_BE_F1-10
11	AB_BE_F1-11
12	AB_BE_F1-12
13	AB_BE_F1-13
14	AB_BE_F1-14
15	AB_BE_F1-15

DMU nr.	Mnemokode	Artsnavn	Stadiet	Antal	Vædvægt (g)	Tørvægt (g)	Bemærkning
19471010	SPIO FIL	Spio filicornis	Ej oplyst	10	0,0006		
40011099	GASTRODSZ	Gastroaccus sp.	Ej oplyst	1	0,0005		
65041020	HYDR ULV	Hydrobia ulvae	Ej oplyst	12	0,0187		
66202020	MYSE BID	Mysella bidentata	Ej oplyst	4	0,0004		
66302010	CERA EDU	Cerastoderma edule	Ej oplyst	1	1,7288		
66405030	SPIIS SUB	Spisula subtruncata	Ej oplyst	16	0,8754		
66503099	MACDMA Z	Macoma sp.	Ej oplyst	4	0,001		

Oversigten består øverst af en værktøjslinie, og en linie, der viser den aktuelt valgte station. Til venstre vises registrerede prøvetagninger for den pågældende station, samt de registrerede delprøver for den valgte prøvetagning. Skærbilledets højre side viser

delprøve-detaildata, sediment-detaildata (faneblad Sediment), artsregistreringerne hørende til delprøven, og endelig eventuelle størrelsesmål for den valgte art.

En prøvetagning kan opfattes som et togt, der har en tidslig udstrækning defineret ved startdato/slutdato. Til prøvetagningen kan der endvidere knyttes en bemærkning, og for søer skal der endvidere angives efter hvilket undersøgelsesprogram (std00166) undersøgelserne er foretaget.

Hensigten med togtet/prøvetagningen er, at udtage en række fauna- og sedimentprøver på den pågældende station. Idet en Station i WinRambi4 er et areal, skal der altså udtages en række delprøver henover dette areal.

En delprøve registreres med et delprøvenr, en dato samt en række beskrivende data, såsom bunddybde, maskevidde, prøvedybde, redskab, koordinater (punkt) osv.

Sedimentprøver registreres med oplysninger om tørstof/glødetab, Clostr. Perfringens, korstørrelsesanalyse, samt en karakterisering (lugt, farve, sortering...). For søer foretages dog ingen registrering af Clostr. Perfringens og kornstørrelsesanalyse, hvorimod der i stedet er oplysninger om sedimentetkarakteristik og type, samt ja/nej registreringer af Nedbrudte planter, Lagdeling og Vegetation.

For hver delprøve registreres hvilke bundinvertebrater der er fundet i prøven med følgende data:

- artsbestemmelse og registrering i henhold til standat-artsliste STD00239
- optælling af antal individer (på artsniveau)
- registrering af biomasse (på artsniveau)
- evt. bemærkning
- størrelser af enkeltindivider
- biomasse af enkeltindivider

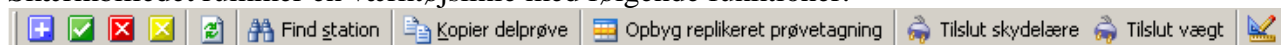
WinRambi4 rummer tre forskellige biomasse mål: tørvægt, vådvægt og askevægt. Det er op til brugeren af systemet, hvilket der ønskes benyttet (de andre kan fjernes fra skærmbilledet).

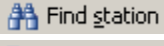

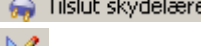

Vejning og registrering kan selvfølgelig foretages manuelt og derefter indtastes. WinRambi4 tilbyder dog mulighed for direkte opkobling af elektronisk måleudstyr via en seriel port. Registrering og opsætning af elektronisk udstyr beskrives i afsnit 7.1.

Såfremt en delprøve rent faktisk ikke indeholdt nogen arter, bør der foretages afkrydsning i feltet Faunatom. Dette sikrer, at delprøven alligevel medtages i statistiske udtræk i RamStatistik.

3. Værktøjslinien

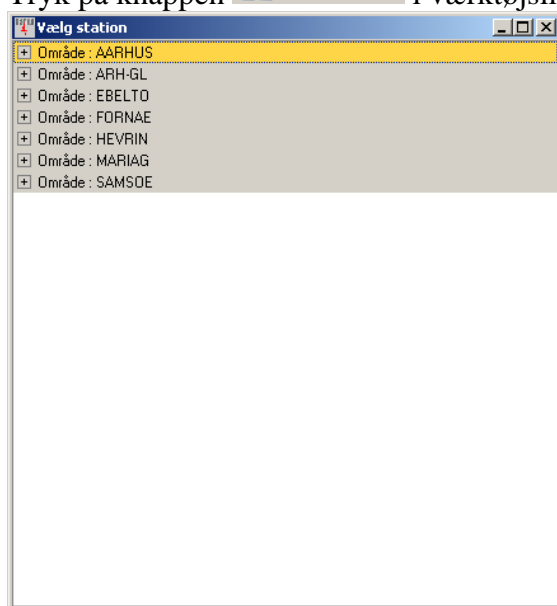
Skærbilledet rummer en værktøjslinie med følgende funktioner:

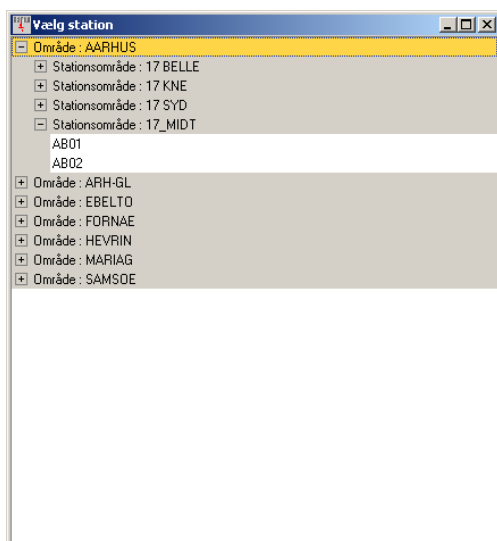
- Knapper til opdatering/sletning af data (se afs. 4).
- Find station Skift til en anden station.
- Kopier delprøve Masse-oprettelse af delprøver.
- Opbyg replikeret prøvetagning Kopier data fra primærstationer til kopi-stationer.
- Tilslut vægt Tilslut elektronisk vægt via den serielle port.
- Tilslut skydelære Tilslut elektronisk skydelære via den serielle port.
- Tilpas grid for artsregistreringer eller størrelsesmål

3.1 Find station

Tryk på knappen i værktøjslinien. Følgende vindue fremkommer:

Vinduet viser områder, stationsområder og stationer i en træstruktur. Tryk på plus-knapperne for at åbne et undertræ, tryk på minus-knapperne for at lukke. Når der trykkes på en plus-knap udfor et hovedområde, vises de tilhørende stationsområder. Trykkes på plus-knappen for et stationsområde, vises de tilhørende stationer. Altså f.eks.:

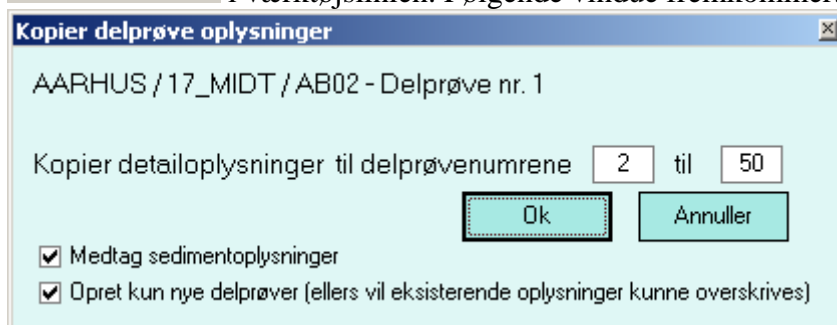

Klikkes på en station (f.eks. AB01), vises prøvetagningerne for denne station, men 'Vælg station'-vinduet bibeholdes. Hvis der dobbelt-klikkes på en station, vises prøve-tagningerne og 'Vælg station' vinduet lukkes.

3.2 Kopier delprøve

I én enkelt prøvetagning tages der i visse tilfælde helt op til 50 forskellige delprøver. En række af oplysningerne i disse 50 prøver vil være identiske, f.eks. konservering, redskab, prøveareal o.a. For at undgå tidskrævende redundante indtastninger anbefales følgende metode:

Opret første delprøve manuelt og indtast alle oplysninger på denne. Tryk dernæst på **Kopier delprøve** i værktøjslinien. Følgende vindue fremkommer:

Øverst vises hvilken delprøve der er udgangspunkt (dvs. master-delprøven) for kopieringen (den delprøve der var aktiv, da der blev trykket på 'Kopier delprøve'), i dette tilfælde altså **AARHUS / 17_MIDT / AB02 - Delprøve nr. 1**

Herefter kan der angives til hvilket interval af delprøve numre oplysningerne skal kopieres (de nye delprøver oprettes automatisk, hvis de ikke findes i forvejen). I dette tilfælde

2 til **50** .

Medtag sedimentoplysninger Såfremt der på master-delprøven også er indtastet sedimentoplysninger, kan det her med flueben angives hvorvidt sediment-data også skal kopieres.

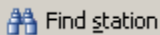

Opret kun nye delprøver (ellers vil eksisterende oplysninger kunne overskrives) Med dette direktiv sikres at kopieringen kun opretter nye delprøver. Hvis et delprøve-nummer allerede eksisterer, udføres intet. Hvis direktivet ikke anføres, vil oplysningerne fra master-delprøven også blive kopieret til eksisterende delprøver. Dette kan være hensigtsmæssigt, hvis man f.eks. én gang har oprettet alle 50 delprøver med Kopier delprøve, og dernæst opdager at nogle af oplysningerne f.eks. konservering var angivet forkert i master-delprøven. I en sådan situation kan man rette i master-delprøven og gentage Kopier delprøve-funktionen, og der fjernes direktivet om 'Opret kun nye delprøve'.

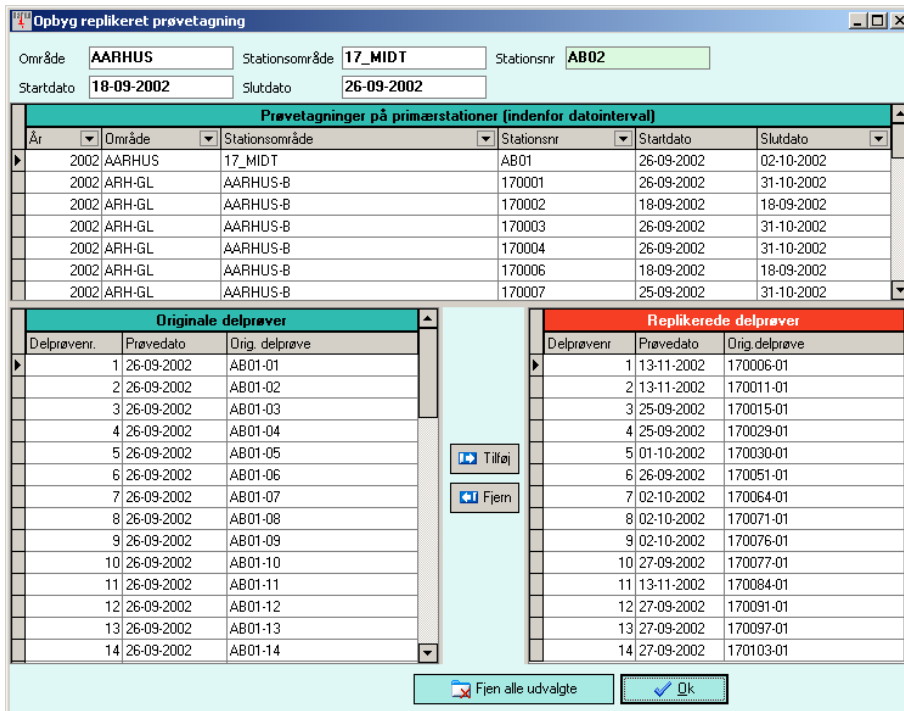
Tryk på for starte kopieringen.

3.3 Opbyg replikeret prøvetagning

Denne funktion giver mulighed for at kopiere delprøver (inklusive artsregistreringer og størrelsesmål) fra én prøvetagning til en anden. Kan kun benyttes til at kopiere data fra primær-stationer til kopi-stationer.

En opbygning af replikeret prøvetagning gennemføres på følgende måde:

Find kopi-stationen med . Opret ny prøvetagning med startdato, slutdato og evt. bemærkning. Tryk nu på . Følgende vindue fremkommer:

Opbyg replikeret prøvetagning

Område: **AARHUS** Stationsområde: **17_MIDT** Stationsnr: **AB02**
 Startdato: **18-09-2002** Slutdato: **26-09-2002**

Prøvetagninger på primærstationer (indenfor datointerval)						
År	Område	Stationsområde	Stationsnr	Startdato	Slutdato	
2002	AARHUS	17_MIDT	AB01	26-09-2002	02-10-2002	
2002	ARH-GL	AARHUS-B	170001	26-09-2002	31-10-2002	
2002	ARH-GL	AARHUS-B	170002	18-09-2002	18-09-2002	
2002	ARH-GL	AARHUS-B	170003	26-09-2002	31-10-2002	
2002	ARH-GL	AARHUS-B	170004	26-09-2002	31-10-2002	
2002	ARH-GL	AARHUS-B	170006	18-09-2002	18-09-2002	
2002	ARH-GL	AARHUS-B	170007	25-09-2002	31-10-2002	

Originale delprøver			Replikerede delprøver		
Delprøvenr.	Prøvedato	Orig. delprøve	Delprøvenr.	Prøvedato	Orig. delprøve
1	26-09-2002	AB01-01	1	13-11-2002	170006-01
2	26-09-2002	AB01-02	2	13-11-2002	170011-01
3	26-09-2002	AB01-03	3	25-09-2002	170015-01
4	26-09-2002	AB01-04	4	25-09-2002	170029-01
5	26-09-2002	AB01-05	5	01-10-2002	170030-01
6	26-09-2002	AB01-06	6	26-09-2002	170051-01
7	26-09-2002	AB01-07	7	02-10-2002	170064-01
8	26-09-2002	AB01-08	8	02-10-2002	170071-01
9	26-09-2002	AB01-09	9	02-10-2002	170076-01
10	26-09-2002	AB01-10	10	27-09-2002	170077-01
11	26-09-2002	AB01-11	11	13-11-2002	170084-01
12	26-09-2002	AB01-12	12	27-09-2002	170091-01
13	26-09-2002	AB01-13	13	27-09-2002	170097-01
14	26-09-2002	AB01-14	14	27-09-2002	170103-01

Tilføj
Fjern

Fjern alle udvalgte Ok

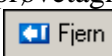
Øverst vises identifikationen af den prøvetagning, vi er i gang med at opbygge. I dette tilfælde altså:

Område	AARHUS	Stationsområde	17_MIDT	Stationsnr	AB02
Startdato	18-09-2002	Slutdato	26-09-2002		

I dette eksempel opbygges en prøvetagning for perioden 18-09-2002 til 26-09-2002. De mulige kandidater til denne prøvetagning er altså prøvetagninger fra alle de primærstationer, der helt eller delvist omfatter denne periode. Disse kandidater fremsøges og vises i den øverste grid.

Placeres markøren på en af disse prøvetagninger, vises nederst til venstre delprøverne for denne prøvetagning. Marker de delprøver, der ønskes kopieret (hold ctrl-tasten og klik på de ønskede eller hold shift-tasten nede og klik på første og sidste delprøve i et interval). Tryk herefter på knappen .

Skift herefter til evt. anden prøvetagning og gentag processen. Efterhånden som der kopieres, vil gridden nederst til højre (Replikerede delprøver) vise, hvilke delprøver der nu forefindes i den nye prøvetagning. Kolonnen 'Orig. Delprøve' giver en henvisning til, hvilken original delprøve (stationsnr-delprøvenr) data stammer fra.

Såfremt nogle af delprøverne i den replikerede prøvetagning skal fjernes (slettes!) igen, markeres de på tilsvarende vis og der trykkes på .

3.4 Tilslut vægt

Såfremt en elektronisk vægt er korrekt tilsluttet systemet benyttes funktionen på følgende måde:

1. Tryk på Tilslut vægt i værktøjslinien.
2. Placer markøren på den art, der vejes, og i den biomasse-kolonne, der ønskes.
3. Send data fra vægten til WinRambi4

3.5 Tilslut skydelære

Såfremt en elektronisk skydelære er korrekt tilsluttet systemet benyttes funktionen på følgende måde:

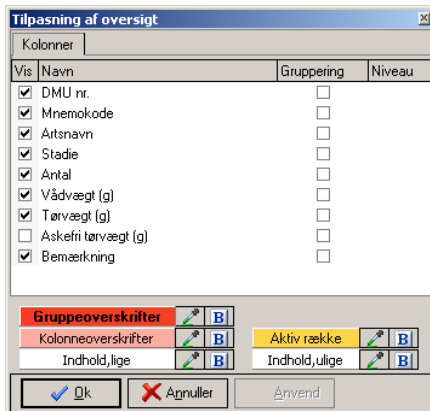
1. Tryk på Tilslut skydelære i værktøjslinien.
2. Placer markøren på den art, der måles, og i kolonnen størrelse (str.).
3. Send data fra skydelæren til WinRambi4.

3.6 Tilpas grid for artsregistreringer eller størrelsesmål

Grid's for artsregistreringer og størrelsesmål vil som udgangspunkt vise alle tilgængelige kolonner med default rækkefølge, farve og bredde. WinRambi4 giver mulighed for at tilpasse disse grid's, så de i højere grad svarer til den konkrete anvendelse. Når programmet forlades, lagres de aktuelle opsætninger i computerens registreringsdatabase, således at de også er gældende næste gang programmet startes.

I det følgende eksemplificeres metoden med artsregistreringer. Tilpasning af grid for størrelsesmål er helt analog.

Placer markøren i grid for artsregistreringer. Tryk dernæst på . Følgende vindue fremkommer:

I dette designvindue vises øverst de kolonner, der potentielt kan vises i griddens. Sæt flueben udfor en kolonne, hvis den skal vises. Markering i grupperingskolonnen bør ikke benyttes.

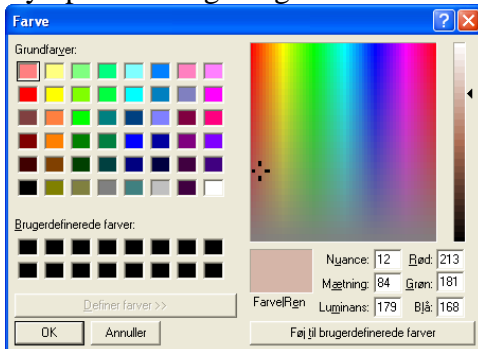
Designvinduet nederste afsnit giver mulighed for at tilpasse farver og skrifttyper for en række af dataoversigtens elementer

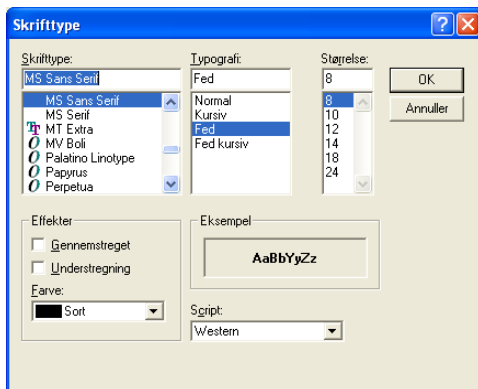
De forskellige afsnit er

- Gruppeoverskrifter: Farve og skrifttype for alle gruppeoverskrifter
- Kolonneoverskrifter: Farve og skrifttype for alle kolonneoverskrifter
- Aktiv-række: Farve og skrifttype for selekterede rækker
- Indhold, lige / Indhold, ulige: Farve og skrifttype for dataindhold i lige og ulige række numre. Er disse ikke ens, vil hver anden række alternere mht. farve og skrifttype.

En farvekode ændres ved at trykke på -knappen. Vælg en af standardfarverne eller tryk på farver og vælg blandt alle mulige farver:

En skrifttype ændres ved at trykke på -knappen. Gennemfør de ønskede indstillinger og tryk på Ok.

Tryk på Anvend eller Ok for at anvende de nye indstillinger på gridden. Rækkefølgen af kolonner kan ændres ved at klikke på en kolonneoverskrift, holde musetasten nede, og herefter trække kolonnen til den nye placering. Kolonnen indsættes ved de lodrette grønne pilmarkeringer.

Art		
DMU nr.	Mnemokode	Artsnavn
19106010	PHOL INO	Pholoe inornata

Kolonnen kan også placeres under overskriften på en anden kolonne. Trækkes kolonneoverskriften lidt nedad med musen, skiftes til et horisontalt indsættelsespunkt.

Art				Indiv
DMU nr.	Artsnavn	Mnemokode	Stadie	Antal
11000	Artsnavn	NEMERTIN	Ej oplyst	
19106010	Pholoe inornata	PHOL INO	Ej oplyst	

Denne type visning kan hurtigt blive forvirrende, men til f.eks. en bemærkningslinie kan den være nyttig.

Bredden af en kolonne kan justeres ved at placere musemarkøren i højre kant af en kolonneoverskrift (kursoren skal skifte til $\leftrightarrow$ symbolet), holde musetasten nedtrykket og herefter trække kolonnen bredere eller smallere.

Sortering

Som udgangspunkt vises data i dataoversigten med samme sorteringsorden som de blev hentet fra serveren. Imidlertid er det muligt selv at bestemme efter hvilken (eller hvilke) kolonne der skal sorteres. Betragt nedenstående udsnit bestående af artens taksonomiske nr. (DMU nr.) og artsnavn:

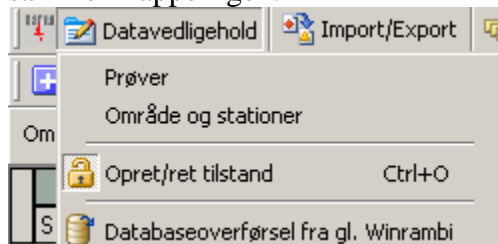
Art	
DMU nr.	Artsnavn
▶ 11000001	Nemertini indet.
19106010	Pholoe inornata
19602020	Heteromastus filiformis
19741825	Ampharete baltica
65281010	Aporrhais pespelecani
65565030	Hinia reticulata
66051010	Nucula nitidosa
66052010	Nuculoma tenuis
66202020	Mysella bidentata
66541010	Arctica islandica
66603010	Mya arenaria
66604010	Corbula gibba
75101010	Phoronis muelleri

Klikkes én gang med musen på kolonneoverskriften 'DMU nr.', sorteres data i stigende orden efter denne kolonne (indikeres med symbolet ▲). Klikkes igen, sorteres data i aftagende orden (indikeres med symbolet ▼). Det er muligt at sortere data efter indholdet af 2 eller flere kolonner. Dette gøres ved at holde Ctrl-tasten nede samtidig med at der klikkes på kolonneoverskrifterne for de ønskede kolonner.

4. Dataopdatering

Når WinRambi4 startes, vil alle skærbilleder være låst for data-editering. Dette er indarbejdet for at sikre imod utilsigtede rettelser i data.

Hvis man ønsker at data-rette, skal der altså først åbnes for denne mulighed. Dette gøres ved at klikke på 'Opret/ret tilstand' i menuen Datavedligehold. Eller ved at trykke på i skærbilledets nederste del. Hvis der igen skal låses for data-rettelser, trykkes på de samme knapper igen.

Såfremt et skærbillede i det hele taget kan benyttes til data-rettelser, vil det rumme en værktøjslinie med editeringsknapper:

Knapperne har følgende funktion:

- Opret tom række til indtastning af nye data.
- Gem indtastede ændringer til databasen. Lagring af data sker på række-niveau. Dvs. hvis der rettes data i én række og flyttes til en anden, lagres ændringerne automatisk.
- Slet den valgte række. I de fleste skærbilleder kan der kun slettes én række af gangen. I dataoversigten kan flere rækker dog selekteres og derefter slettes på én gang.
- Fortryd ændringer. Fortrydelse er kun mulig så længe rettelser ikke er lagret i databasen. Idet rettelser foretages på rækkeniveau, bortfalder fortrydelsesretten altså når der skiftes til en anden række.

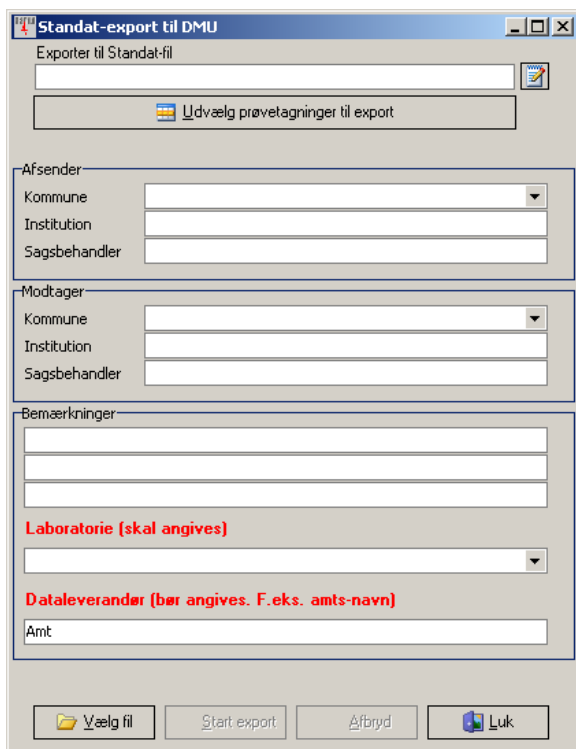
5. Import/export af data

Menuen Import/export indeholder følgende elementer

De første to punkter giver mulighed for import/export i afrapporteringsformatet. De sidste giver den tilsvarende mulighed i det såkaldte WinRambi-format.

5.1 Export til DMU

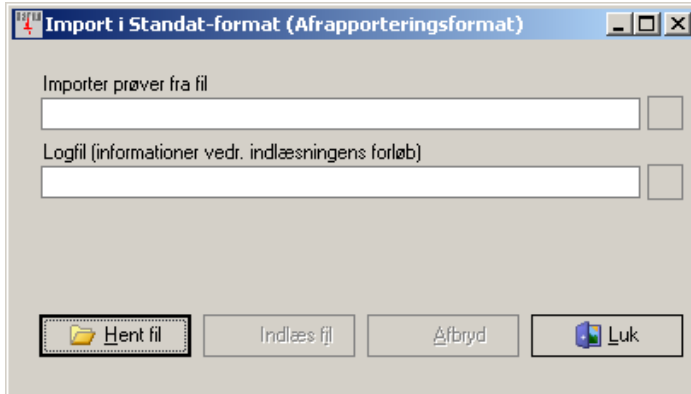
1. Tryk på knappen 'Vælg fil'. I dialogboksen vælges navn og placering af den fil, der skal rumme udtrækket.
2. Tryk på knappen 'Udvælg prøvetagninger til export' for at udvælge prøvetagninger til afrapportering.
3. Vælg laboratorie (skal gøres) fra listen. Angiv dataleverandør.
4. Udfyld oplysninger om afsender, modtager og evt. bemærkninger (skrives i standat-filens header).
5. Tryk på knappen 'Start export'.

Når filen er produceret kan den vises i default-editoren (). (Default-editor angives under systemoplysninger.)

Under udtrækket kan udtrækket afbrydes med knappen 'Afbryd'.

Det producerede Standat-format fremgår af Appendix B.

5.2 Import i Standat-format

Filer opbygget i hht. Standat-afrapporteringsformatet kan importeres.

Importen gennemføres på følgende måde:

1. Tryk på knappen 'Hent fil' og udpeg den fil der skal importeres.
2. Tryk på knappen 'Indlæs filen'. Filen indlæses og der dannes en logfil (placering af logfiler specificeres i 'Systemoplysninger'). Logfilen indeholder information om hvad der er indlæst, samt evt. fejlmeldinger.

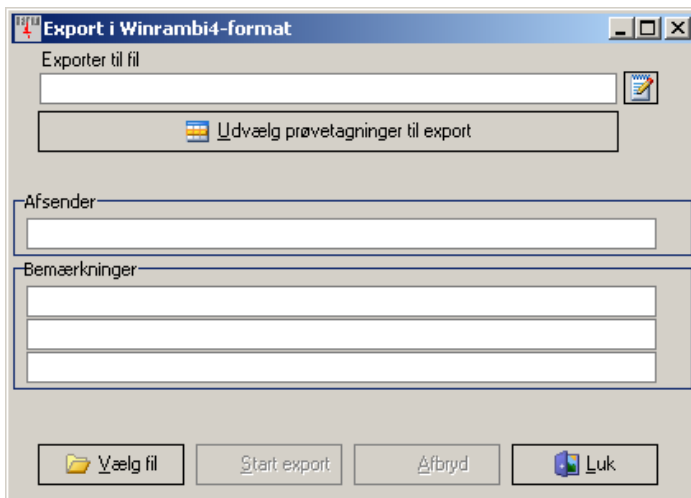
Når import filen er valgt, kan den inspiceres ved at trykke på knappen 'Vis importfil', der viser filen i defaulteditoren (Se 'Systemoplysninger').

Når importen er gennemført, kan logfilen inspiceres ved at trykke på knappen 'Vis logfil', der viser logfilen i defaulteditoren (Se 'Systemoplysninger').

Det gyldige import Standat-format fremgår af Appendix B.

5.3 Export til andet WinRambi-system

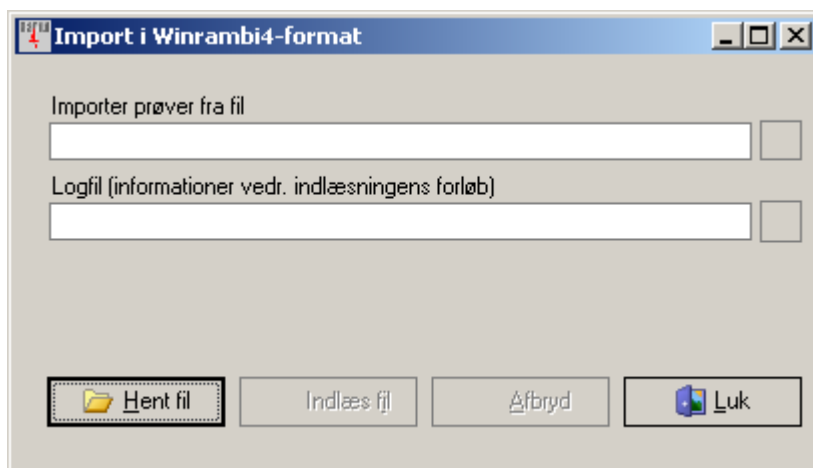
Idet afrapporteringsformatet er ufuldstændigt i forhold til den samlede mængde af oplysninger i WinRambi, er der udviklet et nyt udvekslingsformat, der kan benyttes til eksport/import imellem to WinRambi-systemer. Formatet svarer i sin struktur til en standat-fil, men er ikke en gyldig standat-fil, idet samtlige felter er selvopfundne.

1. Tryk på knappen 'Vælg fil'. I dialogboksen vælges navn og placering af den fil, der skal rumme udtrækket.
2. Tryk på knappen 'Udvælg prøvetagninger til export' for at udvælge prøvetagninger til afrapportering.
3. Udfyld oplysninger om afsender og evt. bemærkninger (skrives i filens header).
4. Tryk på knappen 'Start export'.

Under udtrækket kan udtrækket afbrydes med knappen 'Afbryd'.

Det producerede WinRambi-format fremgår af Appendix B.

5.4 Import fra andet WinRambi-system

Filer opbygget i hht. WinRambi-udvekslingsformatet kan importeres.

Importen gennemføres på følgende måde:

1. Tryk på knappen 'Hent fil' og udpeg den fil, der skal importeres.
2. Tryk på knappen 'Indlæs fil'. Filen indlæses og der dannes en logfil (placering af logfiler specificeres i 'Systemoplysninger'). Logfilen indeholder information om hvad der er indlæst, samt evt. fejlmeldinger.

Når import filen er valgt, kan den inspiceres ved at trykke på knappen 'Vis importfil', der viser filen i defaulteditoren (Se 'Systemoplysninger').

Når importen er gennemført, kan logfilen inspiceres ved at trykke på knappen 'Vis logfil', der viser logfilen i defaulteditoren (Se 'Systemoplysninger').

Det gyldige import WinRambi-format fremgår af Appendix B.

6. Kodelister

WinRambi4 indeholder en række opslagslister, der alle kan vedligeholdes fra menuen kodelister:

Kodelister	
Standat-kodelister	Farve (STD00112)
Opdater Standat-kodelister	Lugt (STD00017)
Artsliste bunddyr (STD00239)	Sortering
Superhovedgrupper	Prøveredskab (STD00024)
	Konservering (STD00145)
	Bunddyrsstadie (STD00240)
	Sedimentkarakteristik (STD00238)
	Sedimenttype (STD00051)
	Prøvetagningsprogram
	Undersøgelingsprogram (STD00166)
	Laboratorier (STD00032)
	Kommuner (STD00001)
	Datum (STD00236)

6.1 Standat-kodelister

Giver adgang til samtlige anvendte standat-kodelister i systemet, bortset fra Artslisten, der vises i hovedmenuen. Uagtet at der kan tildeles rettigheder hertil, bør kodelister ikke opdateres manuelt, men kun via punktet 'Opdater Standat-kodelister'. Eneste undtagelse herfra er ved tildeling af foreløbige standat-koder fra DMU.

6.2 Opdater Standat-kodelister

Standat-kodelister administreres af Standat-sekretariatet under DMU. Med jævne mellemrum (2-3 gange årligt) udsendes opdatering af kodelisterne. WinRambi4 validerer data op imod den kopi af standat-kodelisterne, der er indlæst i WinRambi4. Det er derfor vigtigt at holde disse kodelister opdateret med de allernyeste udgaver af listerne. Såfremt man under 'Systeminformation' har angivet hvor Standat-filerne er placeret, vil start af Opdater standat-kodelister importere de nyeste versioner.

Den samlede opdatering omfatter altså følgende trin:

1. Under systeminformation angives i hvilken mappe standat-ascii filer er placeret.
2. Download nyeste Standat-opdatering fra DMU's hjemmeside.
3. En del af denne download er samling af ASCII-filer. Disse ascii-filer kopieres til den angivne Standat-mappe.
4. Start 'Opdater Standat-kodelister'.

6.3 Artsliste bunddyr (STD00239)

Artslisten bør kun opdateres via 'Opdater Standat-kodelister'. Dog er WinRambi4-artslisten udstyret med en række supplerende oplysninger, som gerne må ændres. Det drejer sig om oplysningerne:

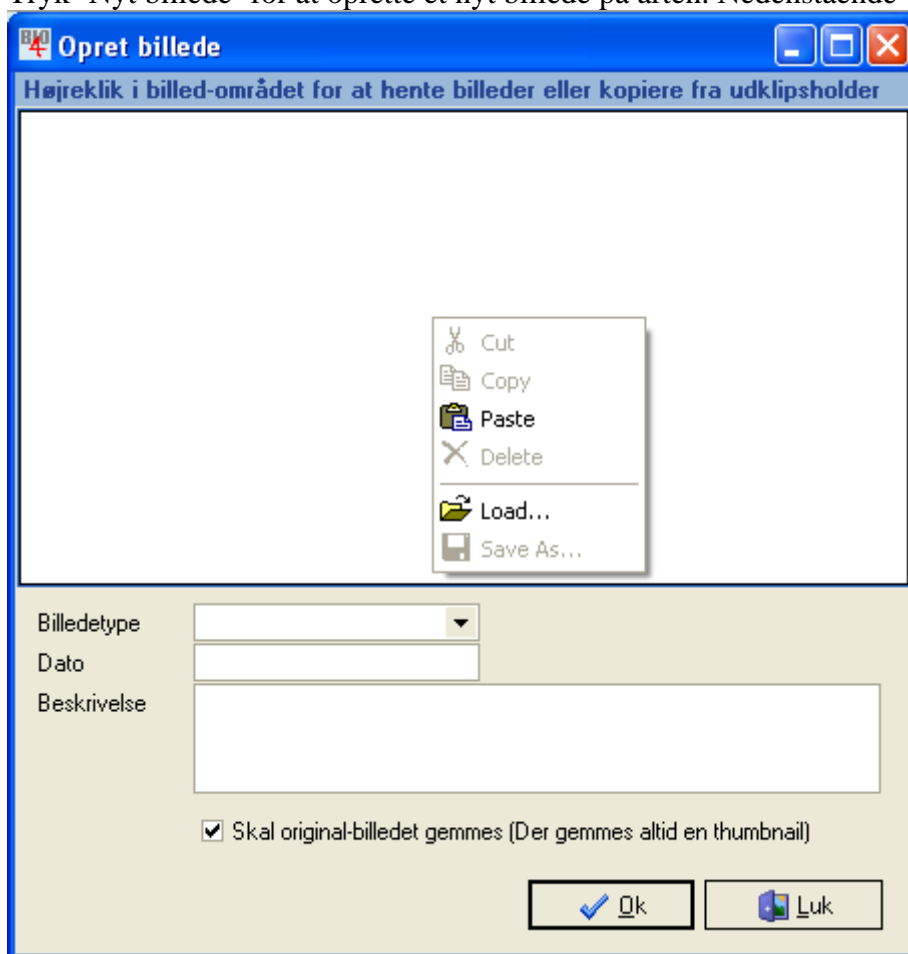
- billeder
- ernæringstype, reproduktionstype, udbredelse

- antal intervaller, intervalbredde (benyttes ved udtræk af størrelsesfordelinger)
- omregningsfaktorer

I WinRambi4 er der mulighed for lagring af billeder af arter.

Et tryk på knappen i zoom-feltet viser en større udgave af billedet på skærmen. Du sletter et billede ved først at klikke på det og herefter trykke på 'Slet billede'. Du kan trække billedet ud til en fil med knappen 'Eksporter til fil'.

Tryk 'Nyt billede' for at oprette et nyt billede på arten. Nedenstående vindue vises:

Højreklik i billede-feltet for at vise pop-up menuen. Tryk Load for at hente et billede fra fil. Tryk Paste for at hente et billede fra udklipsholder. Herefter angives billedetype samt dato og evt. beskrivelse. Ok gemmer billedet. Billedetype er blot en liste over de værdier, du tidligere har anvendt. Du kan altså skrive hvad du vil i feltet.

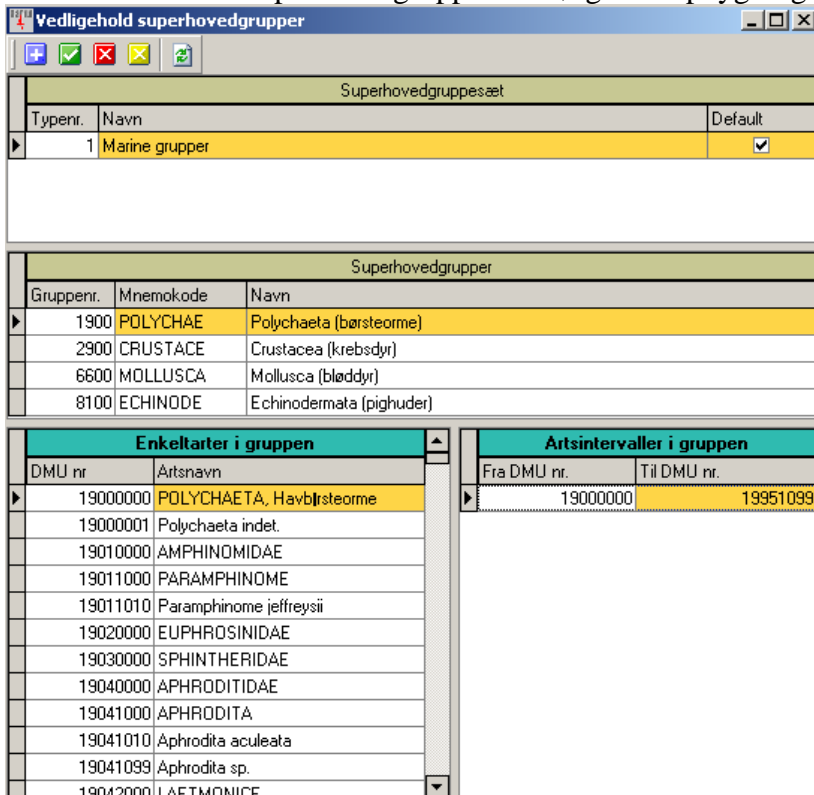
6.4 Superhovedgrupper

Idet artslisten kun håndterer fire taksonomiske niveauer, vil der være behov for at kunne samle data statistisk på selvdefinerede grupper. En selvdefineret gruppe kaldes en superhovedgruppe. Superhovedgrupper kan sammensættes vilkårligt, men vil dog ofte

blive benyttet til at danne grupper der taksonomisk danner 'paraply' over flere af hovedgrupperne i artslisten.

Superhovedgrupper benyttes i forbindelse med udtræk, hvor data kan samles statistisk på superhovedgruppe-niveau.

Skærbilledet for superhovedgrupper har følgende opbygning:

Superhovedgruppesæt		
T.ypenr.	Navn	Default
1	Marine grupper	☒

Superhovedgrupper		
Gruppenr.	Mnemokode	Navn
1900	POLYCHAÆ	Polychaeta (børsteorme)
2900	CRUSTACE	Crustacea (krebsdyr)
6600	MOLLUSCA	Mollusca (bløddyr)
8100	ECHINOIDE	Echinodermata (pighuder)

Enkeltarter i gruppen		Artsintervaller i gruppen	
DMU nr	Artsnavn	Fra DMU nr.	Til DMU nr.
19000000	POLYCHAETA, Havbrusteorme	19000000	19951099
19000001	Polychaeta indet.		
19010000	AMPHINOMIDAE		
19011000	PARAMPHINOME		
19011010	Paramphinome jeffreysii		
19020000	EUPHROSINIDAE		
19030000	SPHINTHERIDAE		
19040000	APHRODITIDAE		
19041000	APHRODITA		
19041010	Aphrodita aculeata		
19041099	Aphrodita sp.		
19042000	LAETIMONICE		

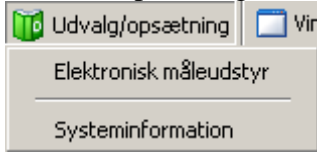
Der kan oprettes sæt af superhovedgrupper. I ovenstående er der kun angivet ét sæt: Marine grupper. Samtidig er dette sæt default-sættet i statistik-udtræk (RamStatistik)

Dernæst oprettes de enkelte superhovedgrupper med nr, mnemokode og navn.

Indholdet af gruppen kan enten specificeres ved angivelse af enkeltarter (nederst til venstre) eller ved at angive taksonomiske intervaller af arter (nederst til højre).

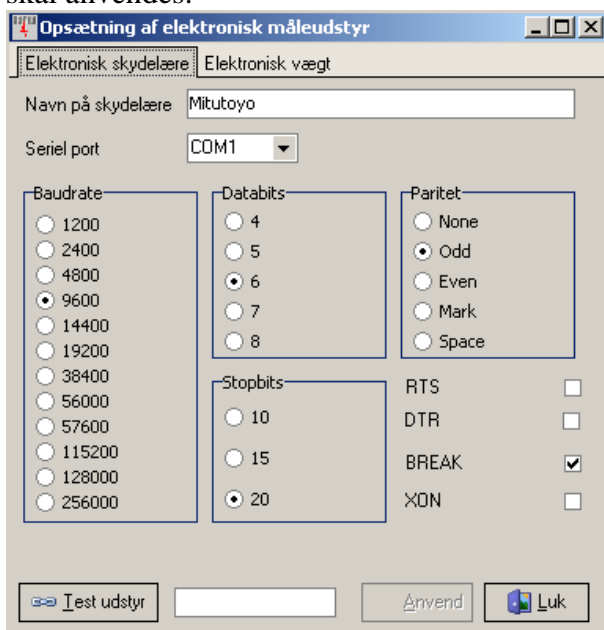
7. Udvalg/Opsætning

Menuen opsætning rummer følgende elementer:

7.1 Elektronisk måleudstyr

WinRambi kan modtage data sendt fra en elektronisk vægt (biomasse) eller skydelære (størrelser) tilkoblet PC'en via en seriel port. For at overførslen kan forløbe korrekt, skal begge programmer (både udstyret og WinRambi) være enige om, hvilken protokol der skal anvendes.

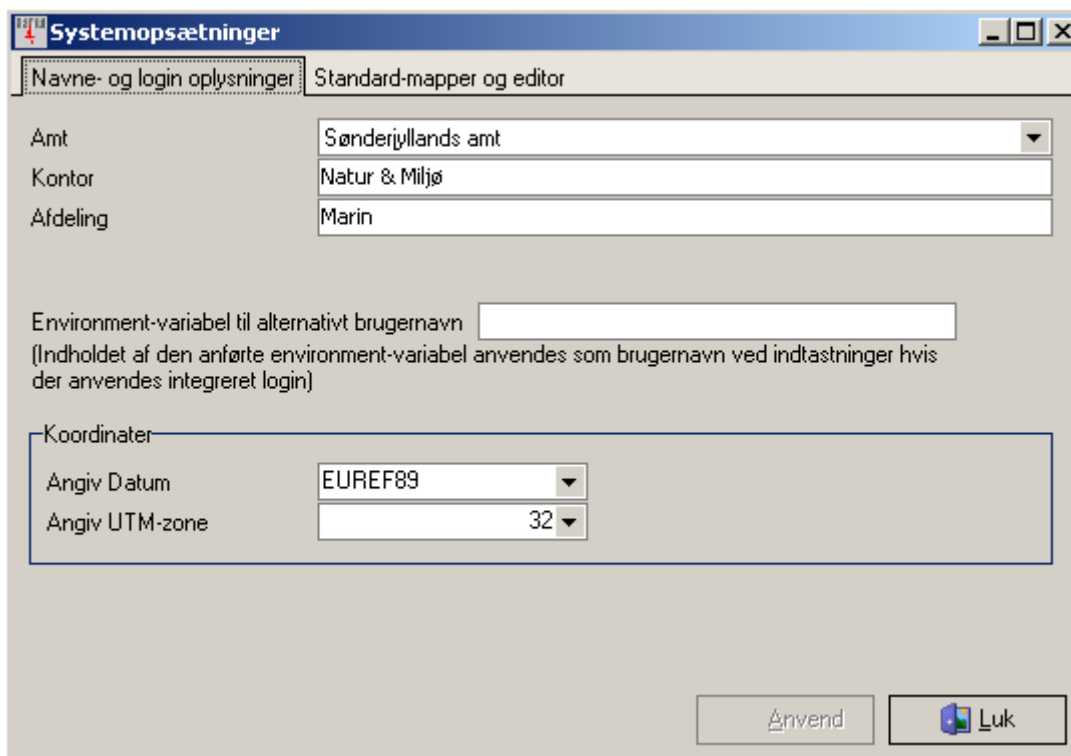

Måleudstyret vil være udstyret med en protokol (Se måleudstyrets tekniske dokumentation). Det er denne protokol, der også skal angives i WinRambi. Som udgangspunkt er WinRambi indstillet til at kunne kommunikere med vægt af fabrikatet Mettler og skydelære af fabrikatet Mitutoyo. Typisk er det kun nødvendigt at angive baudrate, antal databits, paritet og antal stopbits.

Du kan afprøve, om udstyret er indstillet korrekt, ved trykke på knappen 'Test udstyr'. Programmet åbner herefter den specificerede port med de angivne specifikationer (baudrate, databits, paritet osv.). Prøv nu at sende data fra udstyret. Hvis de samme data fremkommer i boksen i WinRambi, er protokollen korrekt afstemt. Afslut testen ved at trykke på knappen 'Afslut test'.

7.2 Systeminformation

7.2.1 Navne- og login oplysninger

The screenshot shows the 'Systemopsætninger' dialog box with the 'Navne- og login oplysninger' tab selected. The 'Standard-mapper og editor' sub-tab is also visible. The form contains the following fields:

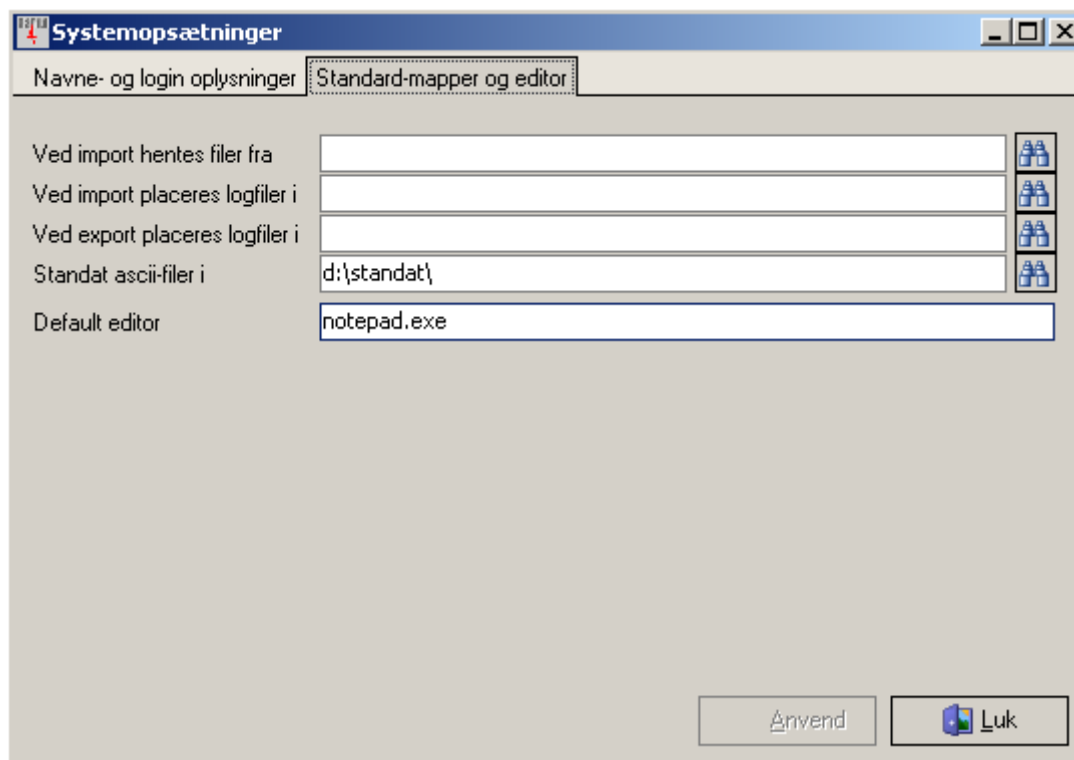
Amt	Sønderjyllands amt
Kontor	Natur & Miljø
Afdeling	Marin
Environment-variabel til alternativt brugernavn	<input type="text"/>
(Indholdet af den anførte environment-variabel anvendes som brugernavn ved indtastninger hvis der anvendes integreret login)	
Koordinater	
Angiv Datum	EUREF89
Angiv UTM-zone	32

Buttons:

Amt, kontor og afdeling identificerer systemejeren til brug i f.eks. udskrifter.

Environment-variabel til alternativt brugernavn: Hvis WinRambi4 er sat op til integreret login, kender WinRambi4 ikke navnet på brugeren. For at kunne angive, hvem der f.eks. sidst har opdateret data, kan der angives en environment-variabel, der rummer en identifikation af brugeren. Brugernavnet, der læses fra environment-variablen, må være på max. 15 tegn.

7.2.2 Standard-mapper og editor

Ved import hentes filer fra: Angiver standard-mappe for import-filer.

Ved import placeres logfiler i : Angiver standard-mappe for import logfiler.

Ved export placeres logfiler i: Angiver standard-mappe for export logfiler.

Standat-ascii filer i: Angiver, hvilken mappe standat-ascii filer kan læses fra.

Default editor: Angiver, hvilken editor programmet kan benytte til visning af evt. filer.

Appendix A: Installation

WinRambi4 benytter ADO i sin tilgang til SQL-serveren. Windows XP-maskiner vil i forvejen være gearet hertil. Windows 2000 og 98-maskiner skal muligvis opdateres med version 2.8 af MDAC. Denne kan hentes fra Microsoft.com på flg. Link

<http://www.microsoft.com/downloads/details.aspx?FamilyID=6c050fe3-c795-4b7d-b037-185d0506396c&DisplayLang=en>

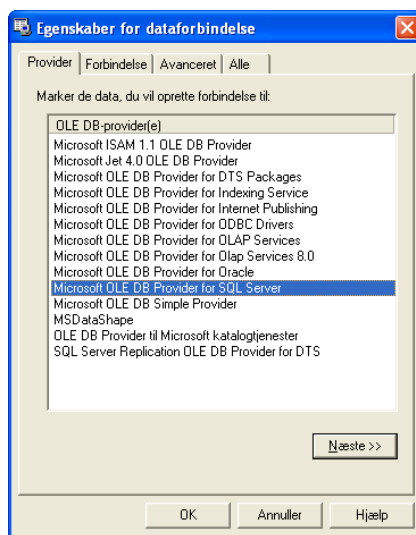
Konfigurering af WinRambi4.exe

WinRambi4.exe skal sættes op, således at programmet har forbindelse til den ønskede server/database på den ønskede måde. Denne konfigurering skal kun foretages én gang, fra én vilkårlig maskine. Alle andre vil herefter blot kunne danne en genvej til WinRambi4.exe og køre programmet.

Inden du starter vil det være hensigtsmæssigt at have noteret hvad SQL-serveren, hvorpå WinRambi4-databasen er lagt, hedder.

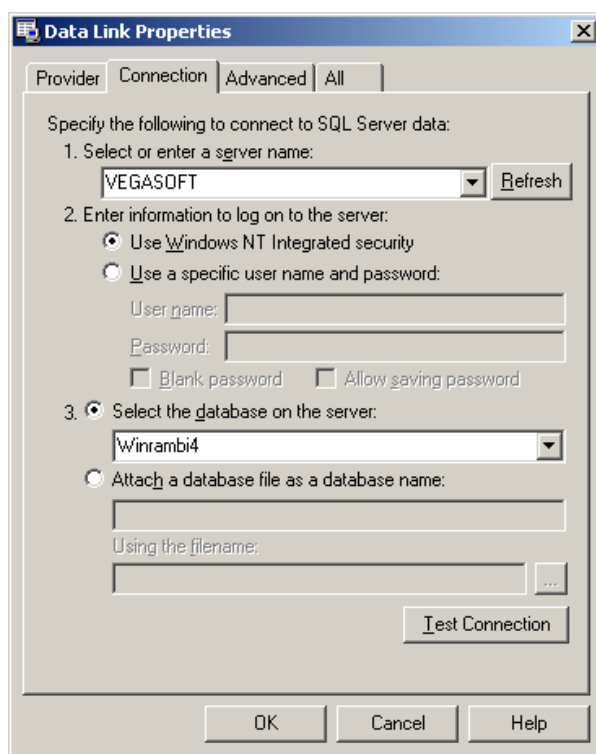
Konfigurering foretages på flg. måde:

1. Start WinRambi4.exe
2. Der fremkommer nu en "fejlmelding" der fortæller at WinRambi4 ikke er konfigureret.
3. Svar 'Ok' til at konfigurere WinRambi4 nu.
4. Følgende vindue fremkommer. Vælg 'MicroSoft OLE DB Provider for SQL Server' (som markeret i nedenstående).

5. Tryk 'Næste'
6. Der vises nu nedenstående skærbillede (dog med alle felter blanke).

7. I felt 1. skrives servernavnet, altså navnet på den SQL2000-server hvorpå WinRambi4-databasen er lagt.
8. I felt 2. vælges om der skal benyttes integreret sikkerhed eller SQL-server autorisation.
9. I felt 3 skrives 'WINRAMBI4' (eller WinRambi4-databasen vælges fra listen).
10. Tryk Ok!

WinRambi4 er nu konfigureret, og vil automatisk fortsætte indlogningsprocessen.

Tildeling af rettigheder

Sikkerheden i WinRambi4 er udelukkende styret af roller på databasen. Sikkerhedsprofilen for den enkelte bruger kan sammensættes af følgende elementer.

- public: Giver læseadgang til alle tabeller
- RMB_RL_ADMIN: Opdater/slet/indsæt rettigheder på alle systemtabeller, opslagslister o. lign.
- RMB_RL_PROVER: Opdater/slet/indsæt rettigheder på prøvetagninger, delprøver, sedimentdata, artsregistreringer og størrelsesmål.
- RMB_RL_STATIONER: Opdater/slet/indsæt rettigheder på hovedområder, stationsområder og stationer.

Appendix B: Import/export - formater

Marin DMU-standat afrapporteringsformat:

DEFINITION

GROUP 00004300 DAT

FIELD 00001447

FIELD 00000151   Amtsnummer

FIELD 00001455   Stationsnr

FIELD 00000445   Delprøvens dato

FIELD 00000595   Starttime (udfyldes fast med: 12)

FIELD 00000596   Startminut (udfyldes fast med: 00)

FIELD 00001027   Delprøvens længdegrad

FIELD 00001028   Delprøvens breddegrad

FIELD 00001400

FIELD 00001050   Delprøvens prøvedybde

FIELD 00001033

GROUP 00004350 DAT

FIELD 00001224   Område / Stationsområde

FIELD 00000601   Laboratoriekode (Vælges ifb. med udtræk af standat-filen)

FIELD 00000142

FIELD 00001045   Kode for prøveredskab

FIELD 00001053   Prøveareal

FIELD 00001851   Maskevidde

FIELD 00001771   Kode for konservering

FIELD 00001852

FIELD 00001047   Antal delprøver (udfyldes altid med: 1)

GROUP 00004351 DAT

FIELD 00001853   Nummeret på aktuell delprøve

FIELD 00001448   Prøvevolumen

GROUP 00004352 DAT

FIELD 00001558   Artens latinske navn

FIELD 00001762   Standatnr.- Artens tilsvarende nummer i standat-listen

FIELD 00001763   Mnemokode for arten

FIELD 00001562

FIELD 00001767

FIELD 00001854

FIELD 00001376   Individantal (hvis ingen individer skrives -1)

FIELD 00001855   Biomassemetode (udfyldes altid med: 01)

FIELD 00001856   Vådvægt i mg (hvis < 0.1 skrives 0.1)

FIELD 00001857   Tørvægt i mg (hvis < 0.1 skrives 0.1)

FIELD 00001858   Askevægt i mg (hvis < 0.1 skrives 0.1)

END GROUP

END GROUP

END GROUP

```

GROUP 00004353 DAT
FIELD 00001538
FIELD 00001045      Kode for prøveredskab

FIELD 00001047      Antal delprøver (udfyldes altid med: 1)
GROUP 00004354 DAT
FIELD 00001853      Nummeret på aktuell delprøve
FIELD 00001859
FIELD 00001448      Prøvevolumen
FIELD 00001537
FIELD 00001055
FIELD 00001679
FIELD 00001057      Oxideret lag
GROUP 00004355 DAT   Udløses både for tørstof og glødetab (hvis > 0.0)
FIELD 00000601      Laboratoriekode (Vælges ifb. med udtræk af standat-filen)
FIELD 00000142
FIELD 00001878
FIELD 00000095      Parameterkode (126=Tørstof, 146=Glødetab)

FIELD 00000101
FIELD 00000622      Resultat (for enten tørstof eller glødetab)
FIELD 00000100      Kode for enhed (udfyldes altid med: 4)
FIELD 00001114
END GROUP
END GROUP
END GROUP
END GROUP
END DEFINITION
DATA
  
```

Sø DMU-standat afrapporteringsformat:

```

DEFINITION
GROUP 00004300 DAT
FIELD 00001460      Stationsområde
FIELD 00001459      Stationsnr
FIELD 00001458      Beliggenhed
FIELD 00001457
FIELD 00001456
FIELD 00000151      Amtsnummer
FIELD 00001452      Dmu-stationsnr
FIELD 00001455      Amts-stationsnr
FIELD 00000599      Prøvedato
FIELD 00000595      Starttime
FIELD 00000596      Startminut
FIELD 00001914      Utm-zone
FIELD 00001920      Datum/projektion
GROUP 00004414 DAT
  
```

FIELD 00000601 Laboratoriekode (Vælges ifb. med udtræk af standat-filen)
 FIELD 00001890 Undersøgelingsprogram
 FIELD 00002250 Prøveareal
 FIELD 00002112 Konservering
 FIELD 00002251 Maskevidde
 FIELD 00001720 Oparbejder
 GROUP 00004415 DAT
 FIELD 00000047 UTM-n
 FIELD 00000048 UTM-e
 FIELD 00001035 Bunddybde
 FIELD 00002252 Vegetation
 FIELD 00002253 Sedimentudseende
 FIELD 00001081 Sedimenttype
 FIELD 00002243 Delprøvenr
 FIELD 00001047 Antal rør
 FIELD 00000605 Prøvetype (udfyldes altid med 01)
 FIELD 00001568 Bemærkning
 GROUP 00004416 DAT
 FIELD 00001558 Artsnavn
 FIELD 00002254 DMU artsnr
 FIELD 00002255 Stadie
 FIELD 00000095 Parameter (Individer=9854, Vådvægt=9828, Tørvægt=9829,
 Askevægt=9830)
 FIELD 00000100 Enhed (Individer=0000, Biomasser=91 (gram))
 FIELD 00000101 Metode (Individer=984 (Stereomikroskopi), Biomasse=0000)
 FIELD 00000622 Resultatet (individantal eller biomasse)
 FIELD 00001114
 END GROUP
 END GROUP
 END GROUP
 END GROUP
 END DEFINITION
 DATA

WinRambi udvekslingsformat (fælles for sø og marin):

DEFINITION
 GROUP RMB00400 PRØVETAGNING
 FIELD RMB00001 område
 FIELD RMB00002 stationsområde
 FIELD RMB00003 stationsnr
 FIELD RMB00004 startdato for prøvetagningen
 FIELD RMB00005 slutdato for prøvetagningen
 FIELD RMB00006 bemærkning til prøvetagningen
 FIELD RMB00007 amtsid jf. STD00337
 GROUP RMB00500 DELPRØVER
 FIELD RMB00010 delprøvenr
 FIELD RMB00011 prøvedato

FIELD RMB00012	Lgd.grader
FIELD RMB00013	Lgd.minutter
FIELD RMB00014	Brd.grader
FIELD RMB00015	Brd.minutter
FIELD RMB00016	UTM-e
FIELD RMB00017	UTM-n
FIELD RMB00018	Bunddybde
FIELD RMB00019	Prøveareal
FIELD RMB00020	Prøvedybde
FIELD RMB00021	Prøvevolumen
FIELD RMB00022	Redskab
FIELD RMB00023	Konservering
FIELD RMB00024	Maskevidde
FIELD RMB00025	UTM-zone
FIELD RMB00026	Oparbejder
FIELD RMB00027	Antalror
FIELD RMB00100	bemærkningslinie
GROUP RMB00600	ARTSREGISTRERINGER
FIELD RMB00030	sysid
FIELD RMB00030	stadie
FIELD RMB00034	individer
FIELD RMB00035	vådvægt
FIELD RMB00036	tørvægt
FIELD RMB00037	askevægt
FIELD RMB00100	bemærkningslinie
GROUP RMB00610	STØRRELSER
FIELD RMB00040	størrelse
FIELD RMB00035	vådvægt
FIELD RMB00036	tørvægt
FIELD RMB00037	askevægt
END GROUP	SLUT STØRRELSER
END GROUP	SLUT ARTSREGISTRERING
GROUP RMB00700	SEDIMENTOPLYSNINGER
FIELD RMB00050	Tørstof
FIELD RMB00051	glødetab
FIELD RMB00052	clos vådvægt
FIELD RMB00053	clos tørvægt
FIELD RMB00054	clos glødetab
FIELD RMB00055	sten
FIELD RMB00056	grus groft
FIELD RMB00057	grus fint
FIELD RMB00058	sand groft
FIELD RMB00059	sand mellem
FIELD RMB00060	sand fint
FIELD RMB00061	silt
FIELD RMB00062	ler

FIELD RMB00063	mudder
FIELD RMB00064	sortering
FIELD RMB00065	lugt
FIELD RMB00066	oxideret lag
FIELD RMB00067	farve
FIELD RMB00068	>2000 t
FIELD RMB00069	1000-2000 t
FIELD RMB00070	500-1000 t
FIELD RMB00071	250-500 t
FIELD RMB00072	125-250 t
FIELD RMB00073	63-125 t
FIELD RMB00074	38-63 t
FIELD RMB00075	<38 t
FIELD RMB00076	>2000 k
FIELD RMB00077	1000-2000 k
FIELD RMB00078	500-1000 k
FIELD RMB00079	250-500 k
FIELD RMB00080	125-250 k
FIELD RMB00081	63-125 k
FIELD RMB00082	38-63 k
FIELD RMB00083	<38 k
FIELD RMB00083	sedimenttype
FIELD RMB00083	sedimentudseende
FIELD RMB00083	nedbrudte planterester
FIELD RMB00083	lagdeling
FIELD RMB00083	vegetation
FIELD RMB00100	bemærkningslinie
END GROUP	SLUT SEDIMENTOPLYSNINGER
END GROUP	SLUT DELPRØVER
END GROUP	SLUT PRØVETAGNING
END DEFINITION	
DATA	